

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki (przewodniczący)

SSN Jarosław Sobutka

SSN Robert Stefanicki (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. L.
przeciwko M. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T
z udziałem interwenienta ubocznego Skarbu Państwa - Wojewody w K.
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 września 2024 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach
z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt XI Pa 153/22,

I. oddała skargę kasacyjną;

II. zasądza od powoda A. L. na rzecz pozwanego M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. oraz interwenienta ubocznego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 4 listopada 2022 r. oddalił apelację powoda A. L. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z 14 czerwca 2022 r. oddalającego wniesione przez niego powództwo o zasądzenie od pozwanego M. Sp. z o.o. z siedzibą w T. kwoty 43.495,80 zł tytułem wynagrodzenia za pracę, z udziałem interwenienta ubocznego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Wojewodę.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód jest doktorem nauk medycznych i prowadzi indywidualną praktykę lekarską. Decyzją Wojewody z 24 kwietnia 2020 r. został skierowany do pracy przy zwalczaniu epidemii koronawirusa na terenie województwa [...] w podmiocie leczniczym prowadzonym przez pozwaną - na okres trzech miesięcy, poczynając od 30 kwietnia 2020 r. Powód zadeklarował, że jego wynagrodzenie (dochód) za pracę w marcu 2020 r. wynosiło 21.012,96 zł, w tym 17.576,25 z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i 3.436,71 zł z tytułu świadczenia emerytalnego. W dniach 28 października 2020 r. i 13 stycznia 2021 r. zostały wydane kolejne decyzje Wojewody, które obejmowały okres od 2 listopada 2020 r. do 2 lutego 2021 r. oraz od 3 lutego 2021 r. W związku z decyzjami Wojewody powód zawarł z pozwanym następujące po sobie kolejno trzy umowy o pracę na czas określony na stanowisku starszego asystenta w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie o pracę z 30 kwietnia 2020 r. i 2 listopada 2020 r. została wskazana stawka zasadnicza wynagrodzenia w wysokości 10.125 zł. Powód oświadczył, że nie wyraża na nią zgody, ponieważ jest niższa niż jego wynagrodzenie w marcu 2020 r. W czasie zatrudnienia w M. Sp. z o.o. z siedzibą w T. powód przebywał na urlopie bezpłatnym w Uzdrowisku U., podmiocie, na którego rzecz świadczył dotychczas usługi lekarskie.

Urząd Wojewódzki w K. oświadczył, że wynagrodzenie powoda nie jest niższe niż to które otrzymywał przed rozpoczęciem pracy u pozwanego. W piśmie z 27 maja 2020 r. powód złożył skargę na dział kadr i księgowości pozwanego do Wojewody. W piśmie z 12 czerwca 2020 r. Wojewoda wyjaśnił, że nie posiada kompetencji do rozpatrzenia stawianych zarzutów, a organem właściwym jest Miasto T. W piśmie z 23 czerwca 2020 r. powód zwrócił się do prezydenta T. w sprawie zwrotu kosztów

przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia w związku z zatrudnieniem u pozwanego. Powód oświadczył, że we wrześniu 2020 r. jego wynagrodzenie wynosiło 26.293,25 zł.

W dniu 9 grudnia 2020 r. powód otrzymał od pozwanego wynagrodzenie za listopad 2020 r. w wysokości 17.329,49 zł. W piśmie z 11 grudnia 2020 r. powód zwrócił się do pozwanego o udzielenie informacji związanej z naliczeniem jego wynagrodzenia według stawki zasadniczej obowiązującej w M. Sp. z o.o. z siedzibą w T. W dniu 8 stycznia 2021 r. otrzymał wynagrodzenie za grudzień 2020 r. w wysokości 18.598,49 zł.

W umowie o pracę z 2 lutego 2021 r. podano stawkę zasadniczą w wysokości 13.500 zł oraz inne składniki, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Po dacie zawarcia trzeciej umowy z pozwanym powód oprócz w M. Sp. z o.o. z siedzibą w T. pracował także w I. i Szpitalu w O. W oświadczeniu z 4 lutego 2021 r. powód wskazał, że w miesiącu poprzedzającym wydanie decyzji o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymał wynagrodzenie w wysokości 39.253,25 zł. Do oświadczenia dołączył faktury potwierdzające wykonanie usług na rzecz P. oraz I. Sp. z o.o. W dniu 10 lutego 2021 r. powód otrzymał przelew z wynagrodzeniem na kwotę 18.792,04 zł, zaś 10 marca 2021 r. pozwany wykonał na rzecz powoda przelew w wysokości 26.826,52 zł.

W piśmie z 29 marca 2021 r. Urząd Wojewódzki w K. poinformował powoda, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Zdrowia, wynagrodzenie pracownika skierowanego do pracy decyzją Wojewody, nie może być niższe niż wynagrodzenie otrzymane przez tę osobę w miesiącu poprzedzającym, bez względu na podstawę zatrudnienia, jak również na to, czy osoba skierowana była zatrudniona w jednym, czy w kilku miejscach pracy.

W dniu 9 kwietnia 2021 r. powód otrzymał 11.023,65 zł tytułem wypłaty za marzec 2021 r. W piśmie z 12 kwietnia 2021 r. pozwany poinformował powoda o wątpliwościach dotyczących wskazanej przez niego kwoty wynagrodzenia w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym została wydana decyzja o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii. Dnia 7 maja 2021 r. powód otrzymał 24.865,42 zł tytułem wypłaty za kwiecień 2021 r.

W piśmie z 10 maja 2021 r. pozwany poinformował powoda o wątpliwościach dotyczących wyliczenia przez niego kwoty, jaką otrzymał tytułem wynagrodzenia w miesiącu poprzedzającym miesiąc wydania decyzji o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii. Przedstawił wykładnię art. 47 ust. 10 ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych wśród ludzi, wskazując, że osoba skierowana do pracy ma mieć zrekompensowaną utratę zarobków w związku ze skierowaniem jej decyzją wojewody do pracy przy zwalczaniu epidemii. Tym samym przy ustalaniu minimalnego wynagrodzenia, które osoba skierowana ma otrzymać w wyznaczonym jej w decyzji podmiocie, należy wziąć pod uwagę zarobek, który osoba ta otrzymała w podmiocie, w którym musiała zawiesić stosunek zatrudnienia w związku z obowiązkiem wykonania decyzji, w miesiącu poprzedzającym miesiąc wydania decyzji wojewody. Podał, że chodzi o zarobek utracony w związku z wykonywaniem decyzji. Stwierdził, że jeżeli osoba nie utraciła dotychczasowych zarobków lub ich części, ponieważ wykonywania decyzji nie uniemożliwiło wykonywanie dotychczasowego zatrudnienia, to nie brakuje w sferze materialnej i nie ma konieczności rekompensacji.

W dniu 14 maja 2021 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 43.495,80 zł tytułem wynagrodzenia za marzec 2021 r. (22.379,86 zł) oraz kwiecień 2021 r. (21.115,94 zł). W piśmie z 20 maja 2021 r. pozwany wskazał, że powód po skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii, kontynuował zatrudnienie w innych podmiotach i otrzymywał z tego tytułu wynagrodzenia, w związku z tym nie można mówić o utraceniu dotychczasowych zarobków i konieczności ich rekompensacji.

Pozwany M. Sp. z o.o. z siedzibą w T. został zarejestrowany 7 kwietnia 2008 r. Przedmiotem działalności spółki jest prowadzenie szpitali. Pozwany zawarł z Wojewodą umowy w zakresie pokrycia wynagrodzenia powoda obliczonego zgodnie z art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd Rejonowy wskazał, że zastosowanie w niniejszej sprawie ma przepis art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Regulacja powyższa wprowadza zasadę, że osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości nie niższej

niż 200% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na danym stanowisku. Przy czym wynagrodzenie tak ustalone nie może być niższe od wynagrodzenia lub uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami, które osoba skierowana otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc wydania decyzji o skierowaniu. Regulacja ta dotyczy otrzymywanego wynagrodzenia lub uposażenia i odnosi się również do dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej lekarzy. Sąd pierwszej instancji wziął pod uwagę, że powód świadczył pracę u pozwanego na podstawie decyzji Wojewody w okresach: od 30 kwietnia 2020 r. do 30 lipca 2020 r., na podstawie decyzji z dnia 24 kwietnia 2020 r., od 2 listopada 2020 r. do 2 lutego 2021 r. na podstawie decyzji z dnia 28 października 2020 r., od 3 lutego 2021 r. do 3 maja 2021 r. na podstawie decyzji z dnia 13 stycznia 2021 r.

Wyliczając wysokość należnego powodowi wynagrodzenia, Sąd Rejonowy podkreślił, że wynagrodzenie powoda nie mogło być niższe niż wynagrodzenie lub uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami do uposażenia o charakterze stałym, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii. W okresie od 30 kwietnia 2020 r. do 30 lipca 2020 r., na podstawie decyzji o skierowaniu powoda do pracy przy zwalczaniu epidemii z dnia 24 kwietnia 2020 r. wynagrodzenie powoda nie mogło być niższe niż to, które otrzymał w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii, a zatem w marcu 2020 r. Powód złożył oświadczenie, że jego łączne wynagrodzenie brutto za wykonaną pracę w marcu 2020 r. wynosiło łącznie 21.012,96 zł, na co składał się dochód z działalności gospodarczej 17.576,25 zł, świadczenie emerytalne 3.436,71 zł. W kolejnym okresie wykonywania pracy przez powoda od 2 listopada 2020 r. do 2 lutego 2021 r. na podstawie decyzji z dnia 28 października 2020 r. wynagrodzenie powoda nie mogło być niższe niż to, które powód otrzymał we wrześniu 2020 r. Powód złożył oświadczenie, że jego łączne wynagrodzenie brutto za wykonaną pracę we wrześniu 2020 r. wynosiło 26.293,25 zł, na co składało się wynagrodzenie w wysokości 12.000 zł i 14.293,25 zł. W okresie od 3 lutego 2021 r. do 3 maja 2021 r. na podstawie decyzji o skierowaniu powoda do pracy przy zwalczaniu epidemii z dnia 13 stycznia 2021 r. jego wynagrodzenie nie mogło być niższe od wynagrodzenia, które otrzymał

w grudniu 2020 r. Powód złożył oświadczenie, że jego łączne wynagrodzenie brutto za wykonaną pracę w grudniu 2020 r. wynosiło 39.253,25 zł, na co składało się otrzymane przez niego w tym miesiącu wynagrodzenie w wysokości 12.960 zł oraz wynagrodzeniem otrzymanym od pozwanego.

Z przedstawionych powyżej danych jednoznacznie wynika, że powód w sposób ciągły pracował od 2 listopada 2020 do 3 maja 2021 r. Powód otrzymał od pozwanego następujące wynagrodzenie:

- 17.329,49 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za listopad 2020 r. - przelew przychodzący z 9 grudnia 2020 r.
- 18.598,49 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za grudzień 2020 r. - przelew przychodzący z 8 stycznia 2021 r.,
- 18.792,04 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za styczeń 2021 r. - przelew przychodzący z 10 lutego 2021 r.,
- 26.826,52 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za luty 2021 r. przelew przychodzący z 10 marca 2021 r.,
- 11.203,65 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za marzec 2021 r. - przelew przychodzący z 9 kwietnia 2021 r.,
- 24.865,42 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za kwiecień 2021 r. - przelew przychodzący z 7 maja 2021 r.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że spór w niniejszej sprawie odnosi się do wysokości wynagrodzenia powoda za marzec i kwiecień 2021 r. Tego okresu dotyczy decyzja z dnia 13 stycznia 2021 r. o skierowaniu powoda do pracy przy zwalczaniu epidemii, zatem do obliczenia wynagrodzenia za marzec i kwiecień 2021 r. według Sądu, należało wziąć pod uwagę oświadczenie powoda o otrzymanych zarobkach za grudzień 2020 r., które wyniosło 12.960 zł z pominięciem wynagrodzenia otrzymanego od pozwanego za ten miesiąc.

Za grudzień 2020 r. powodowi pozwany naliczył wynagrodzenie w kwocie 20.311,44 zł oraz przyznał dodatek wyrównawczy w kwocie 5.981,81 zł, łącznie wynagrodzenie powoda wynosiło 26.293,25 zł. Dodatek był przyznany, aby wynagrodzenie powoda nie było niższe od wynagrodzenia otrzymywanego przez powoda w miesiącu poprzedzającym miesiąc wydania decyzji, jakie otrzymywał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Powód do kwoty 26.293,25 zł dodał

kwotę 12.960 zł tj. dochód, jaki otrzymał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, co dało mu łącznie kwotę 39.253,25 zł. Tym sposobem na wysokość wynagrodzenia powoda za marzec 2021 i kwiecień 2021 r. ma wpływ dochód z działalności gospodarczej we wrześniu 2020 r., a więc z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 28 października 2020 r. o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii. Wskazany przez powoda sposób obliczenia wynagrodzenia był niewłaściwy, ponieważ prowadzi do ponownego uwzględnienia zarobków z działalności gospodarczej powoda uwzględnionych już w okresie wcześniejszym. A zatem jest to sposób wyliczenia wynagrodzenia sprzeczny z zasadami przewidzianymi w ustawie.

Powód zawarł umowę o pracę z pozwanym w dniu 2 lutego 2021 r. na czas określony 3 miesięcy, z wynagrodzeniem w kwocie 13.500 zł brutto miesięcznie oraz ustalono w umowie, że powodowi będą przysługiwać inne składniki wynagrodzenia zgodnie z ustawą z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (aktualnie t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 924, dalej jako ustawa lub ustawa z 5 grudnia 2008 r.). Z treści art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. i treści umowy wynika, że kwota tego wynagrodzenia nigdy nie może być niższa od określonych w ustawie dolnych limitów, tj.:

- nie może być niższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na stanowisku pracy, na które osoba ta została skierowana;

- nie może być niższa niż wynagrodzenie, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii. Wynagrodzenie pracownika skierowanego do pracy w przedmiotowym trybie nie może być niższe niż wynagrodzenie otrzymane przez tę osobę w miesiącu poprzedzającym, bez względu na podstawę zatrudnienia (stosunek pracy czy umowa cywilnoprawna), jak również bez względu na to, czy osoba skierowana była zatrudniona w jednym, czy kilku miejscach pracy. Należy zatem brać pod uwagę cały zarobek wynikający z zatrudnienia osoby skierowanej do pracy przy zwalczaniu epidemii. Wynagrodzenie takiego pracownika nie może być niższe niż łączne wynagrodzenie (tj. wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatkowe składniki

wynagrodzenia np. dodatki za pracę w nocy, za dyżur medyczny), jakie osoba ta otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii. Powód miał ustalone przez pozwanego na podstawie umowy o pracę wynagrodzenie za pracę w wysokości 13.500 zł tj. 6.750 zł x 200%, natomiast jego łączny dochód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 13 stycznia 2021 r. o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii wyniósł 12.960 zł. Natomiast wypracowane u pozwanego wynagrodzenie powoda za marzec 2021 r. wynosiło 16.873,39 zł brutto, a za kwiecień 2021 r. 22.432,39 zł brutto - kwota bez ekwiwalentu za urlop. A zatem wynagrodzenie za pracę za marzec i kwiecień 2021 r. zostało przez pozwanego prawidłowo ustalone.

Według Sądu Rejonowego brak jest podstaw prawnych przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia powoda za sporne miesiące, aby uwzględnić dochody powoda za wrzesień 2020 r., to jest z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 28 października 2020 r. o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii. Należy zauważyć, że skierowanie powoda do pracy przy zwalczaniu epidemii nie wpłynęło w żaden sposób na możliwość wykonywania przez niego działalności gospodarczej. Z przedłożonych faktur wynika, że pomimo ciągłości pracy u pozwanego od 2 listopada 2020 do 3 maja 2021 r., powód wykonuje bez przeszkód działalność gospodarczą, uzyskując z niej wysokie dochody. Sąd Rejonowy uznał, że pozwany prawidłowo ustalił wysokość wynagrodzenia za pracę powoda za marzec 2021 r. i kwiecień 2021 r. i oddalił powództwo.

Sąd drugiej instancji nie podzielił zarzutów powoda podniesionych w apelacji.

Według Sądu odwoławczego regulacja stanowiąca przedmiot sporu dotyczy otrzymywanego wynagrodzenia lub uposażenia, a także odnosi się również do dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej lekarzy, znajdzie zatem zastosowanie do sytuacji powoda, który przed skierowaniem do pracy przy zwalczaniu epidemii świadczył usługi w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej i nie otrzymywał wynagrodzenia czy uposażenia sensu stricto, tylko uzyskał dochody z działalności. Z brzmienia przepisu art. 47 ust. 10 wyżej powołanej ustawy wynika, że ustalając wysokość wynagrodzenia należnego powodowi za kwiecień 2020 r., powinno się go odnieść do wynagrodzenia (dochodów, uposażenia) za marzec

2020 r., gdyż decyzja o skierowaniu została wydana 24 kwietnia 2020 r. Jednak w przypadku powoda sytuacja jest specyficzna, gdyż pracował on przy zwalczaniu epidemii nieprzerwanie, najpierw na podstawie decyzji z 28 października 2020 r., a następnie kolejnej decyzji z 13 stycznia 2021 r. Tym samym grudzień 2020 r. nie był miesiącem poprzedzającym skierowanie do pracy przy zwalczaniu epidemii, tylko miesiącem pracy przy zwalczaniu epidemii. Mając na uwadze, że celem wprowadzonej regulacji było zapewnienie osobie skierowanej do pracy przy zwalczaniu epidemii uzyskania dochodów nie niższych niż w okresie poprzedzającym skierowanie, według Sądu, nie można zatem porównywać wynagrodzenia, jakie ma otrzymać osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii z wynagrodzeniem, które otrzymała, pracując przy zwalczaniu epidemii w poprzednim okresie. Do obliczenia wynagrodzenia za marzec i kwiecień 2021 r., należy wziąć pod uwagę oświadczenie powoda o otrzymanych zarobkach za grudzień 2020 r., które wynosi 12.960 zł z pominięciem wynagrodzenia otrzymanego od pozwanego. Sąd drugiej instancji nie znalazł uzasadnienia dla sposobu wyliczenia wysokości wynagrodzenia za sporne miesiące przyjęte przez powoda, gdyż przy takim wyliczeniu doszłoby do ponownego uwzględnienia zarobków z działalności gospodarczej powoda uwzględnionych już w okresie wcześniejszym, a branych pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia za wrzesień 2020 r. Za grudzień 2020 r. powodowi pozwany naliczył wynagrodzenie w kwocie 20.311,44 zł oraz przyznał dodatek wyrównawczy w kwocie 5.981,81 zł, łącznie wynagrodzenie powoda wynosiło 26.293,25 zł. Dodatek był przyznany, aby wynagrodzenie powoda nie było niższe od wynagrodzenia otrzymywanego przez powoda w miesiącu poprzedzającym miesiąc wydania decyzji, jakie otrzymywał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Powód do kwoty 26 293,25 zł - naliczonego wynagrodzenia za grudzień 2020 r. dodał kwotę 12.960 zł, to jest dochód, jaki otrzymał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w grudniu 2020 r., co dało mu łącznie kwotę 39.253,25 zł. Tym sposobem na wysokość wynagrodzenia powoda za marzec i kwiecień 2021 r. miałby wpływ dochód, jaki otrzymał z działalności gospodarczej we wrześniu 2020 r., a więc z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 28 października 2020 r. o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii, który już był uwzględniany w przypadku naliczania wynagrodzenia. Zatem

jest to sposób wyliczenia wynagrodzenia sprzeczny z zasadami przewidzianymi w ustawie, należy wziąć pod uwagę oświadczenie powoda o otrzymanych zarobkach za grudzień 2020 r., które wynosi 12.960 zł z pominięciem wynagrodzenia otrzymanego od pozwanego w grudniu 2020 r. Nie podzielając argumentacji powoda, Sąd drugiej instancji oddalił wniesioną przez niego apelację.

W skardze kasacyjnej powód podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, a mianowicie:

1. art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 roku przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przy skierowaniu powoda do pracy przy zwalczaniu epidemii na podstawie dwóch różnych decyzji, stanowiących podstawę zawarcia dwóch różnych umów o pracę, obejmujących okresy bezpośrednio po sobie następujące, przy ustalaniu wysokości przysługującego powodowi wynagrodzenia należy wziąć pod uwagę miesiąc poprzedzający miesiąc wydania pierwszej decyzji o skierowaniu do pracy, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że powodowi nie przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej zgodnie z dyspozycją normy prawnej art. 47 ust. 10 ustawy, podczas gdy każdy z tych okresów jest odrębny i rozłączny, a ustawodawca w art. 47 ust. 10 ustawy odnosi się wyłącznie do miesiąca poprzedzającego wydanie indywidualnej decyzji o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii;

2. art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. przez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że ustalając wynagrodzenie należne powodowi, skierowanemu do pracy przy zwalczaniu epidemii, nie mogą być uwzględniane dochody uzyskane od pozwanego, w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym została wydana decyzja, a w konsekwencji wadliwe uznanie, że powodowi nie przysługuje wynagrodzenie w wysokości obliczonej zgodnie z dyspozycją normy prawnej art. 47 ust. 10 ustawy; podczas gdy sam ustawodawca, w art. 47 ust. 10 ustawy, nie wprowadza rozróżnienia czy klasyfikacji rodzaju zarobków, stanowiących podstawę ustalania wynagrodzenia za pracę przy zwalczaniu epidemii, jak również podmiotów, które wypłacają wynagrodzenie osobie skierowanej do pracy przy zwalczaniu epidemii.

Wobec przedstawionych zarzutów powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie oddalającym apelację oraz przekazanie sprawy do ponownego

rozpoznania Sądowi Okręgowemu, a także zasądzenie od pozwanego i interwenienta ubocznego na rzecz powoda kosztów procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną interwenient uboczny Skarb Państwa, reprezentowany przez Wojewodę, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku o oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się nieuzasadniona, a wyrok w zaskarżonej części nie podlega uchyleniu.

Wojewoda oraz minister właściwy do spraw zdrowia mają prawo zwrócenia się do samorządów zawodów medycznych z wnioskiem o przekazanie wykazu osób wykonujących zawody medyczne, które mogą być skierowane do pracy przy zwalczaniu epidemii (D. Biadun (w:) A. Banaszewska, D. Biadun, Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Komentarz, LEX/el. 2023, art. 47, pkt 3, 12, 13). Decyzja o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii jest wydawana na okres do 3 miesięcy i wprowadza obowiązek pracy w podmiocie leczniczym lub w innej jednostce organizacyjnej wskazanej w decyzji. Na czas wykonania decyzji podmiot leczniczy lub jednostka organizacyjna nawiązują z osobą skierowaną do pracy stosunek pracy na czas wykonywania określonej pracy, na okres nie dłuższy niż wskazany w decyzji. Osobie, która otrzymała skierowanie do pracy przy zwalczaniu epidemii, dotychczasowy pracodawca udziela urlopu bezpłatnego na czas realizacji skierowania. Jest to obowiązek pracodawcy, od którego nie ma wyjątków. Ocena skierowania do pracy przy zwalczaniu epidemii dokonywana jest z perspektywy szczególnego stosunku pracy, który z chwilą wydania decyzji o skierowaniu do pracy łączy osobę skierowaną z podmiotem, do którego została skierowana (A. Hyżorek, Skierowanie do pracy przy zwalczaniu

epidemii – uwagi konstytucyjnoprawne i procesualistyczne, Przegląd Prawa Publicznego 2023, nr 3, s. 36). Ustawodawca postanowił, że skierowanie do pracy przy zwalczaniu epidemii następuje w drodze opisanej wyżej decyzji. Prawodawca określił także krąg podmiotów upoważnionych do wydania takiej decyzji (art. 47 ust. 4 ustawy z 5 grudnia 2008 r.) oraz ustalił, że osobie skierowanej do pracy na jej podstawie przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości nie niższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na danym stanowisku pracy w zakładzie wskazanym w tej decyzji lub w innym podobnym zakładzie, jeżeli we wskazanym zakładzie nie ma takiego stanowiska. Wynagrodzenie nie może być przy tym niższe niż wynagrodzenie lub uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami do uposażenia o charakterze stałym, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii. Osobom, którym wynagrodzenie ustalono na podstawie uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia o charakterze stałym, wynagrodzenie to wypłaca się miesięcznie z góry w pierwszym dniu roboczym miesiąca, za który ono przysługuje (art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r.).

Dana osoba skierowana jest zatem przez właściwy podmiot do pracy na podstawie decyzji administracyjnej. Taka forma zbliżona jest do stosunku służbowego rozumianego jako szczególny stosunek prawny łączący z państwem osoby zatrudnione w aparacie państwowym, czyli sprawujące trwale i za wynagrodzeniem urząd państwowy. Omawiany stosunek prawny jest stosunkiem administracyjnoprawnym, spełnia bowiem wszystkie jego determinanty – normowany jest przez właściwe organy władzy publicznej i mieści się w przyznanych im kompetencjach. Zgodnie z niekwestionowanym i utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego i sądownictwa administracyjnego rozważany stosunek prawny nie jest stosunkiem cywilnoprawnym, lecz stosunkiem o charakterze administracyjnoprawnym (T. Kuczyński, E. Mazurczak-Jasińska, 12.1.2. Poglądy literatury i orzecznictwa na temat istoty niepracowniczego stosunku zatrudnienia typu administracyjnoprawnego (służbowego) (w:) System Prawa Pracy. Tom VII. Zatrudnienie niepracownicze, red. K. Baran, Warszawa 2015). Decyduje o tym znaczne nasilenie elementów władczych, podległość zarządzeniom i rozkazom

służbowym przełożonych, mogącym kształtować i zmieniać bez ich zgody treść istotnych elementów stosunku służbowego. Z kolei między stronami nie występuje równorzędność – organ administracji państwowej decyduje w sposób władczy o pozycji podporządkowanego podmiotu. Na tym tle powód wyraził stanowisko, że okres epidemii wymagał szybkiego działania, ale zarazem powołany w skardze art. 47 ustawy podlegał częstym modyfikacjom, a jest przepisem o charakterze kompetencyjnym, który upoważnia wojewodów i Ministra Zdrowia do nakazywania pracownikom służby zdrowia pracy przy zwalczaniu epidemii poza miejscem, w którym pracują na co dzień. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny i judykatury organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, przepisy kompetencyjne podlegają wykładni ścisłej, przy interpretacji ww. przepisów pierwszeństwo ma wykładnia językowa. W orzecnictwie i literaturze przedmiotu zaznacza się pomocniczy charakter wykładni celowościowej oraz ostrożność w jej stosowaniu (L. Morawski, Zasady wykładni prawa, Toruń 2006, s. 137 i n.).

Reasumując – wydanie przez wojewodę (ministra właściwego do spraw zdrowia) decyzji o skierowaniu danej osoby do pracy jest władczym aktem organu administracji publicznej. Na jego mocy nawiązany zostaje stosunek administracyjnoprawny osoby skierowanej z podmiotem, do którego jest kierowana. W przypadku naruszenia praw pracowniczych skierowanej osobie przysługuje prawo do zainicjowania postępowania sądowego. W sytuacji kwestionowania samej zasady i trybu powołania danej osoby właściwym organem wymiaru sprawiedliwości będą sądy administracyjne, które kontrolują administrację publiczną, w tym wydane decyzje administracyjne (art. 3 § 2 pkt 1 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). Kontroli sądowoadministracyjnej podlegają więc wszystkie decyzje administracyjne z wyjątkiem wyraźnie wyłączonych (A. Kabat (w:) B. Dauter, M. Niezgódka-Medek, A. Kabat, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz, Warszawa 2024, art. 3). Natomiast materia związana z przebiegiem pracy w podmiocie, do którego dana osoba została skierowana, w tym zagadnienia związane z ustaleniem wynagrodzenia zasadniczego oraz kosztami dodatkowymi wymienionymi w art. 47 ust. 11 ustawy z 5 grudnia 2008 r. pozostają w kognicji sądu powszechnego – sądy pracy rozstrzygają bowiem spory ze stosunku pracy (art. 262 § 1 k.p.). Zgodnie z art. 47 ust. 9 omawianej ustawy podmiot, do

którego została skierowana osoba, nawiązuje z nią stosunek pracy na czas wykonywania określonej pracy, na okres nie dłuższy niż wskazany w decyzji. Oznacza to, że do takiego zatrudnienia znajdują zastosowanie ogólne przepisy Kodeksu pracy, a zatem dotyczące m.in. zasad wynagradzania.

Kwestie związane z podjęciem i prowadzeniem działalności leczniczej w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej i indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej określa ustawa z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654), która weszła w życie 1 lipca 2011 r. W świetle ustawy o działalności leczniczej wykonywanie działalności leczniczej w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej jest działalnością gospodarczą regulowaną. Dla jej wykonywania lekarz i lekarz dentysta musi spełnić szereg warunków. Dla rozpoczęcia wykonywania działalności leczniczej w formie praktyki lekarskiej, tak jak w przypadku każdego innego rodzaju działalności gospodarczej, konieczne jest uzyskanie wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Zdaniem Sądu Najwyższego omawiana regulacja w zasadzie wyłącza możliwość uchylenia się od pracy przez osoby wykonujące zawody medyczne. Jak bowiem wyjaśnił Sąd: „Praca szpitalnego personelu medycznego odbywa się z natury rzeczy w warunkach bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia czy nawet życia ludzkiego. Obowiązkiem pracowniczym tych osób jest ratowanie zdrowia lub życia pacjentów, więc personel lekarsko-pielęgniarski nie korzysta z przysługującego ogółowi zatrudnionych uprawnienia do powstrzymania się od wykonywania pracy niebezpiecznej” (wyrok Sądu Najwyższego z 15 maja 2001 r., II UKN 395/00, OSNP 2003, nr 3, poz. 70; zob. także D. Karkowska (w:) E. Bielak-Jomaa, G. Błażewicz, R. Bryzek, B. Chmielowiec, M. Ćwikiel, P. Grzesiewski, B. Kmiecik, A. Nowak, D. Karkowska, Prawa pacjenta i Rzecznik Praw Pacjenta. Komentarz, Warszawa 2021, art. 10, pkt 2; L.E. Bartkowiak, Między powinnością a obowiązkiem – o kodeksach deontologicznych zawodów medycznych, Wiadomości Lekarskie 2006, nr 11–12, s. 884). W literaturze przedmiotu podnosi się jednak (K. Majcher (w:) Ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Komentarz, red. E. Zielińska, Warszawa 2022, art. 48, pkt 9), że sytuację skierowanego do pracy przy zwalczaniu epidemii lekarza należałoby zatem oceniać *in concreto*. Jeżeli jego zadania polegają na udziale w akcji ratowniczej, to w istocie nie mógłby odmówić ich wykonania. W przypadku czynności przeciwepidemicznych

można byłoby dopuścić taką możliwość. Lekarz mógłby zatem powstrzymać się od pracy, jeżeli zostanie przekroczona granica dopuszczalnego ryzyka.

Na podstawie art. 11 k.p. strony mogą swobodnie ukształtować treść zawieranej umowy. Jednak pewne rozwiązania są obligatoryjne i limitowane przez art. 47 ust. 10 i 11 ustawy z 5 grudnia 2008 r. Jako regułę przyjęto, że pracownikowi przysługuje wspomniane wynagrodzenie zasadnicze w wysokości nie niższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na danym stanowisku pracy w zakładzie wskazanym w decyzji lub w innym podobnym zakładzie, jeżeli w zakładzie wskazanym nie ma takiego stanowiska. Poza tym nie może ono być niższe niż wynagrodzenie, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii. Wykładnię spornego przepisu dokonał Sąd Najwyższy w wyroku z 14 maja 2024 r. (I PSKP 47/23, LEX nr 3727636) przyjmując, że w przypadku ponownego wydania decyzji o skierowaniu osoby do pracy przy zwalczaniu epidemii na kolejny okres podstawą obliczeń powinna być kwota wynagrodzeń z miesiąca poprzedzającego decyzję o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii. Zawarte w art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. określenie „wynagrodzenie nie może być niższe niż wynagrodzenie lub uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami do uposażenia o charakterze stałym, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii”, powinno być interpretowane w odniesieniu do lekarzy prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą jako łączna kwota przychodów z tytułu wykonywania usług medycznych otrzymanych za miesiąc poprzedzający okres skierowania do pracy przy zwalczaniu epidemii w wyniku kilku bezpośrednio następujących po sobie decyzji wojewody.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie przychylił się do powyższego stanowiska wyrażonego w judykaturze, że zawarte w tym unormowaniu określenie „Wynagrodzenie nie może być niższe niż wynagrodzenie lub uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami do uposażenia o charakterze stałym, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii”,

w istocie powinno być interpretowane jako wynagrodzenie należne za miesiąc pracy w jednostkach leczniczych bezpośrednio poprzedzający rozpoczęcie pracy w „szpitalu zakaźnym” na podstawie decyzji wojewody. Zawarte w powyższym przepisie określenie powinno uwzględniać specyfikę lekarzy wykonujących indywidualną praktykę lekarską jako przedsiębiorcy, którzy nie otrzymują wynagrodzenia lub uposażenia zasadniczego typowego dla pracowników, ale mogą otrzymywać wynagrodzenia z tytułu zawartych umów zlecenia (umów o świadczenie usług medycznych), co może się wiązać z większymi niż w przypadku umów pracowniczych kosztami uzyskania przychodu (np. wynajęcie gabinetu lekarskiego, zatrudnienie personelu pomocniczego, przystosowania lokalu do prowadzonej działalności). Rzeczywisty dochód lekarza prowadzącego indywidualną praktykę lekarską może być niższy, mimo wysokich miesięcznych przychodów. W przeciwieństwie do wynagrodzenia za pracę lub uposażenia, lekarz prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą może wybrać różne formy opodatkowania (skala podatkowa – zasady ogólne, podatek liniowy, ryczałt ewidencjonowany), a podstawą obliczenia tych podatków nie jest wynagrodzenie lub uposażenie, o którym mowa w analizowanym art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r., ale są nią przychody z działalności gospodarczej lub dochód. Skoro wymienione w tym przepisie wynagrodzenie nie może być niższe niż wynagrodzenie lub uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami do uposażenia o charakterze stałym, które osoba skierowana do pracy przy zwalczaniu epidemii otrzymała w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym wydana została decyzja o skierowaniu jej do pracy przy zwalczaniu epidemii, to również przychody z działalności gospodarczej (indywidualnej praktyki lekarskiej) powinny obejmować przychody za miesiąc poprzedzający skierowanie do pracy przez wojewodę, tak, aby zagwarantować finansowe status quo lekarzowi skierowanemu do pracy przez wojewodę (wyrok Sądu Najwyższego z 14 kwietnia 2016 r., III PK 96/15, OSNP 2017, nr 11, poz. 145).

Z ustaleń faktycznych wynika, że powód na podstawie pierwszej decyzji wojewody z 24 kwietnia 2020 r., umowy z 30 kwietnia 2020 r. pracował od 30 kwietnia do 30 lipca 2020 r., kolejnych decyzji wojewody z 28 października 2020 r., umowy z 2 listopada 2020 r. pracował od 2 listopada do 2 lutego 2020 r., z 13 stycznia 2021 r., umowy z 2 lutego 2021 r. pracował od 3 lutego do 3 maja 2021 r., a konsekwencją

tego jest brak w sprawie ciągłości wykonywania całej, jednej umowy od sierpnia do października 2020 r.), a spór dotyczy wysokości wynagrodzenia powoda za marzec i kwiecień 2021 r. w związku z decyzją z 13 stycznia 2021 r. Stanowisko Sądu pierwszej i drugiej instancji w sprawie zostało uzasadnione i dokonane na tle konstatacji, że powód do kwoty 26 293,25 zł dodał kwotę 12 960 zł tj. dochód, jaki otrzymał - powód sam wskazał, że w miesiącu poprzedzającym wydanie decyzji o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii - z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, co dało mu łącznie kwotę 39 253,25 zł. Tym sposobem na wysokość wynagrodzenia powoda za marzec i kwiecień 2021 r. ma wpływ dochód, jaki otrzymał z działalności gospodarczej we wrześniu 2020 r., a więc z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji z dnia 28 października 2020 r. o skierowaniu go do pracy przy zwalczaniu epidemii. Zdaniem Sądów *meriti* wskazany przez powoda sposób obliczenia wynagrodzenia prowadzi do ponownego uwzględnienia jego zarobków z działalności gospodarczej wziętych pod uwagę już w okresie wcześniejszym. Zatem zarzuty naruszenia art. 47 ust. 10 nie znajdują uzasadnienia w punkcie pierwszym i drugim, ponieważ Sąd Okręgowy jako podstawę do wyliczeń przyjął zgodnie z konstrukcją ustawową grudzień 2020 roku - zgodnie z ustawą miesiąc poprzedzający ten, w którym wydano decyzję z 13 stycznia 2021 r., na podstawie której powód świadczył pracę w spornych okresach marzec-kwiecień 2021 roku. W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji podniósł, że do obliczenia wynagrodzenia za marzec i kwiecień 2021 r. należy wziąć pod uwagę oświadczenie powoda o otrzymanych zarobkach za grudzień 2020 r., co jest zgodne ze stanowiskiem powoda sformułowanym w zarzutach kasacyjnych. Na marginesie można nadmienić, że Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku Sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów (wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2024 r., I PSKP 38/23, LEX nr 3659188).

Analiza przedstawionych przepisów w ich systemowym ujęciu nie tylko może sprzyjać prawidłowemu stosowaniu tej regulacji, ale może być również przyczynkiem do ewentualnych zmian w prawie. Dążąc do zwiększania efektywności i skuteczności świadczeń w systemie ochrony zdrowia, należy uwzględniać godność pracownika,

podmiotowy wymiar pracy ludzkiej, a także szczególny charakter pracy w obszarze ochrony zdrowia i życia ludzkiego (A. Giubilini, J. Savulescu: Stopping exploitation: properly remunerating healthcare workers for risk in the COVID-19 pandemic. *Bioethics* maj 2021, 35(4), s. 372 i n.). Zasadne jest w tym miejscu podniesienie postulatu, że celowe mogłoby być precyzyjne określenie w art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. wysokości wynagrodzenia za pracę lekarza prowadzącego indywidualną praktykę leczniczą (indywidualną działalność gospodarczą), który został skierowany przez wojewodę do pracy przy zwalczaniu chorób zakaźnych, również w okresie dłuższym niż 3 miesiące. W 2020 r. ustawodawca w art. 47 ust. 10 wykreślił słowo „wyłącznie”, co spowodowało zmianę rozumienia tego przepisu, który przed zmianą brzmiał: „(...) przysługuje wyłącznie wynagrodzenie zasadnicze w wysokości nie niższej niż 150% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego”, celem uzyskania jednoznaczności interpretacji. *De lege lata* podstawową zasadą przyjętą w ustawie było przyznanie osobie skierowanej do walki z epidemią – tylko na podstawie wskazanej powyżej decyzji wojewody – poza jej miejscem pracy prawo do wynagrodzenia zasadniczego w wysokości nie niższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego na danym stanowisku pracy w zakładzie wskazanym w tej decyzji lub w innym podobnym zakładzie, jeżeli w zakładzie wskazanym nie ma takiego stanowiska na podstawie art. 47 ust. 10 ustawy z 5 grudnia 2008 r. Zawarta w tym przepisie regulacja powinna być interpretowana w odniesieniu do lekarzy prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą jako łączna kwota udokumentowanych przychodów z tytułu wykonywania usług medycznych za miesiąc poprzedzający skierowanie do pracy przy zwalczaniu epidemii w wyniku decyzji wojewody. Sądy obu instancji nie dokonały takiej wykładni przepisu, jaką wskazuje powód w treści skargi kasacyjnej. Powód niezasadnie bowiem dążył do tego, aby w wynagrodzeniu wypłacanym przez pozwanego na podstawie trzeciej decyzji wojewody o skierowaniu do pracy przy zwalczaniu epidemii w szpitalu pozwanego, uwzględniać również zarobki powoda, osiągnane przed wydaniem poprzednich decyzji.

W zaskarżonym wyroku nie doszło do naruszenia prawa materialnego w sposób przedstawiony w skardze kasacyjnej, co uzasadniało jej oddalenie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy

orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 5, § 9 ust. 1 pkt 2, § 19 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. z dnia 24 sierpnia 2023 r., Dz.U. z 2023 r. poz. 1935).

(J.K.)